

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2068/2021
26.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Драгане Бољевић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Горан Тодоровић, адвокат из ..., против туженог Дома за смештај и негу старих лица „Прокупље“ из Прокупља, чији је пуномоћник Милан Делић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 797/20 од 20.01.2021. године, на седници одржаној 26.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 797/20 од 20.01.2021. године.

Образложење

Основни суд у Прокупљу, пресудом П1 253/18 од 17.09.2019. године, одбио је као неоснован тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се поништи као незаконито решење в.д. директора туженог о престанку радног односа тужиле број ...-... од 06.09.2018. године, што би тужени био дужан да призна, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став први изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се утврди да је тужиле у радном односу на неодређено време код туженог, што би тужени био дужан да призна, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став други изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се наложи туженом да врати тужиле на рад и призна сва права из радног односа, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став трећи изреке). Обавезао је тужиле да исплати туженом на име накнаде трошкова парничног поступка износ од 80.250,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења, што уколико не учини, има се обрачунати и наплатити законска затезна камата на овај износ почев од дана извршности пресуде до коначне исплате (став четврти изреке).

Апелациони суд у Нишу, пресудом Гж1 797/20 од 20.01.2021. године, одбио је као неосновану жалбу тужиле и потврдио пресуду Основног суда у Прокупљу П1 253/2018 од 17.09.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП. Ревизија је изјављена и због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП. Међутим, због наведене битне повреде одредаба парничног поступка, ревизија се не може изјавити, с обзиром на то да иста није прописана као ревизијски разлог одредбама члана 407. став 1. тачка 1. – 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 27.02.2015. године донео одлуку којом је утврђена потреба за заснивање радног односа са тужилџом, почев од 02.03.2015. године, на пословима Истог дана, дакле 27.02.2015. године, тужила је са туженим закључила уговор о раду број ...-.../..., којим су уређена међусобна права и обавезе. У одредби члана 2. истог уговора, наведено је да, запослена заснива радни однос на одређено време до повратка ББ, ... са одсуства, ради одржавања трудноће и породилског одсуства почев од 02.03.2015. године. Тужилџи је оспореним решењем од 06.09.2018. године престао радни однос, због истека рока на који је заснован и истека продуженог рока на основу коришћења права на породилско одсуство, одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета. Тужилџи није престао радни однос даном повратка на посао одсутне раднице, с обзиром на то да је тужила у то време била спречена да ради и да је у складу са Законом о раду уживала заштиту на основу материнства. Тужила је пре повратка запослене ББ, била привремено спречена за рад услед одржавања трудноће и породилског одсуства почев од 06.09.2016. године, а од 10.06.2018. године до 09.09.2018. године користила право на одсуство са рада ради посебне неге детета. Решењем о накнади штете за делимично неискоришћени годишњи одмор, од 06.09.2018. године, тужилџи је утврђено право на накнаду штете за делимично неискоришћен годишњи одмор за 2018. годину у трајању од 19 радних дана, а услед престанка радног односа (тужба је поднета 03.11.2018. године).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право, када је одбијен тужбени захтев тужиле да се поништи као незаконито оспорено решење о престанку радног односа, утврди да је тужила у радном односу на неодређено време код туженог и наложи туженом да врати тужилџу на рад и призна сва права из радног односа.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) је прописано да, уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја,

за време трајања тих потреба. Одредбом става 2. овог члана да, послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. Одредбом става 4. тачка 1. овог члана да, изузев од става 2. овог члана, уговор о раду на одређено време може да се закључи ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог, до његовог повратка. Одредбом става 5. овог члана да, послодавац може са истим запосленим да закључи нови уговор о раду на одређено време по истеку рока из става 4. тачка 1. – 3) овог члана по истом, односно другом основу, у складу са овим чланом. Одредбом става 6. овог члана да, ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог Закона, или ако запослени остаје да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Одредбом члана 187. став 1. Закона о раду је прописано да, за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду. Одредбом става 2. овог члана да, запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство. Одредбом става 3. овог члана, да, решење о отказу уговора о раду ништаво је ако је на дан доношења решења о отказу уговора о раду послодавцу било познато постојање околности из става 1. овог члана, или ако запослени у року од 30 дана од дана престанка радног односа обавести послодавца о постојању околности из става 1. овог члана и о томе достави одговарајућу потврду овлашћеног лекара или другог надлежног органа.

Према томе, како тужилци радни однос није могао да престане после повратка на посао запосленог, којег је мењала због његовог привременог одсуства, с обзиром на то да је тужилца имала право на посебну заштиту од отказа уговора о раду прописану чланом 187. Закона о раду, која је престала са 09.09.2018. године, то је оспорено решење о престанку радног односа тужилце донето на основу одредби члана 175. став 1. тачка 1., 186., 187. и 192. став 1. тачка 1. Закона о раду, правилно и на закону засновано.

У конкретној ситуацији нису испуњени законски услови за преображај радног односа тужилце са одређеног на неодређено време код туженог, с обзиром на то да тужилца после истека времена на које је била закључила уговор о раду са туженим и оствареног права на посебну заштиту од отказа уговора о раду из члана 187. Закона о раду, није остала фактички да ради код туженог најмање пет радних дана у смислу одредбе члана 37. став 6. Закона о раду.

Стога је и правилна одлука о одбијању тужбеног захтева за враћање тужилце на рад и признавања свих права из радног односа у смислу одредбе члана 191. Закона о раду.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да суд, ни једном речју не говори о томе да ли се привремено одсутна ББ вратила на рад, и ако јесте, када се вратила на рад, с обзиром на то да је другостепени суд ценио тај жалбени навод тужилце и навео да према чињеничним наводима туженог у току поступка, које тужилца

није оспорила, произилази да се одсутна радница вратила на посао, у време када је тужила била спречена да ради и да јој због тога није могао бити отказан уговор о раду због посебне заштите од отказа уговора о раду у смислу члана 187. Закона о раду. Неосновани су наводи ревизије којима се указује да, суд полази од одредбе става 6. члана 37. Закона о раду и наводи да тужила није остала на раду пет радних дана по истеку рока према уговору, при чему је суд у потпуности занемарио одредбу става 2. наведеног члана, с обзиром на то да у конкретној ситуацији одредба члана 37. став 2. Закона о раду није релевантна, имајући у виду да је тужила радни однос код туженог на одређено време засновала на основу одредбе члана 37. став 4. тачка 1. Закона о раду и то ради замене привремено одсутног запосленог, а до његовог повратка (почев од 02.03.2015. године) и да у тој ситуацији није фактички остала да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за који је уговор закључен у смислу одредби члана 37. став 6. Закона о раду.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи који се односе на погрешну примену материјалног права.

Правилна је одлука о трошковима поступка донета на основу одредби члана 153. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић